

KISSAMUORIN TARINOITA

Muusikon identiteetin pohdintaa lastenkonsertin kautta

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Musiiikin koulutusohjelma
Varhaisiän musiikkikasvatus
Opinnäytetyö
Kevät 2010
Minna Teräväinen

Lahden ammattikorkeakoulu
Musiikin koulutusohjelma

MINNA TERÄVÄINEN : Kissamuorin tarinoita
Muusikon identiteetin pohdintaa lastenkonsertin kautta
Varhaisiän musiikkikasvatuksen suuntautumisvaihtoehdon opinnäytetyö,
18 sivua, liitesivua

Kevät 2010

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli tutkia miten oma käsitykseni itsestäni muusikkona muuttuu lastenkonserttiprojektin myötä. Taiteellis-toiminnallinen opinnäytetyöni koostuu kahdesta osasta: lastenkonsertista sekä kirjallisesta osiosta. Lastenkonserttiin halusin valita lapsille sävellettyä tai heille sopivaa taidemusiikkia, koska se on itselleni tärkeä ja läheinen musiikin laji. Lapsille tehty konsertti oli myös luonteva valinta itselleni lastentarhanopettajana ja varhaisiän musiikkikasvatuksen opiskelijana. Lastenkonsertin valmistaminen oli muusikkoutta käytännössä, musiikin tekemistä. Sain kokonaisnäkömyksen siitä, mitä konsertin järjestäminen tarkoittaa sekä mitä tarvitaan missäkin vaiheessa. Kirjallisessa osuudessa käsittelin musiikin merkitystä ihmiselle ja pohdin muusikkoutta ja muusikon identiteetin muodostumista sekä muuttumista kriittisen reflektion avulla. Koin molemmat osiot tärkeiksi muusikkona kasvamisen tiellä. Käytännön muusikkoutta oli konsertin valmistaminen, mutta vasta syvällinen pohdinta keskustelujen ja kirjallisten lähteiden pohjalta mielestäni auttoi omien ennakkoletusten, asenteiden, tietojen, uskomusten ja havaintojen muutokseen.

Avainsanat:

Muusikko
Taidemusiikki
Lasten musiikki
Lastenkonsertti
Kriittinen reflektio

Lahti University of Applied Sciences
Degree Programme in Music

MINNA TERÄVÄINEN: A Cat Grandma's Stories
Consideration of Identity of a Musician by producing a Concert for Children

Bachelor's Thesis in Teaching Music to Young Children
18 pages, appendices

Spring 2010

ABSTRACT

The purpose of this thesis was to study how my own view of myself as a musician would change by producing a concert for children. This thesis consists of two parts: a concert for children and this literary study.

For the concert I wanted to choose art music which was composed for children or is otherwise appropriate for them because this kind of art music is near and dear to me. As a kindergarten teacher and as a student of young children's musical education, it was also natural for me to produce a concert for children. Producing this concert was the act of a musician putting music into practice. I got personal insight into what organizing a concert means as well as what is needed and in what phase of production.

In the theoretical part of this thesis I discuss the meaning of music for a human being. I also consider musicianship, the forming of a musician's identity and how these views will change through critical reflection.

Both of these parts are important for me on the road to becoming a musician. Producing a concert was putting musicianship into practice, but only a thoughtful consideration with discussions and literary sources helped me to change my attitudes, knowledge, pre-assumptions, beliefs and perceptions of myself.

Key words:

Musician

Art music

Children's music

Concert for children

Critical reflection

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	OLENKO MINÄ MUUSIKKO?	2
	2.1 Keskustelua muusikkoudesta	2
	2.2 Muusikon määrittelyä	3
3	TAIDEMUSIIKISTA LASTENMUSIIKKIIN	4
	3.1 Musiikin merkitys ihmiselle	5
	3.2 Taidemusiikin määrittelyä	6
	3.3 Lastenmusiikin määrittelyä	7
4	KRIITTINEN REFLEKTIO	8
	4.1 Kriittisen reflektion määrittelyä	8
	4.2 Kriittisen reflektion pohdintaa	10
5	KONSERTIN VALMISTAMINEN	11
	5.1 Kappaleiden valinta	11
	5.2 Juonen rakentaminen	12
	5.3 Yhteistyökumppaneiden etsiminen	12
	5.4 Kappaleet ja sovitukset	13
	5.5 Harjoittelu	13
	5.6 Rekvisiitta ja lavastus	14
	5.7 Käsiohjelmat, mainokset ja tarjouskirjeet	14
6	KONSERTTI	15
	6.1 Konsertin tapahtumat	16
	6.2 Arviointi	17

7	POHDINTA	18
	LÄHTEET	20
	LIITTEET	21

1 JOHDANTO

Mitä on muusikkous, kuka on muusikko? Mikä on taidemusiikkia? Onko sitä sävelletty lapsille?

Nämä ovat opinnäytetyöni peruskysymyksiä.

Soitin viulua ja alttoviulua kouluiässä. Alttoviulua soitin kotikaupunkini kaupunginorkesterissa ja maakuntaorkesterissa. Suurin osa aikuisista oli sitä mieltä, että viulistihan minusta tulee, näin ajatteli myös lukion ammatinvalintapsykologi. Itse olin ajatuksesta kauhuissani. Kärsin kovasta esiintymisjännityksestä, suorastaan esiintymispelosta ja tuolloin ajatus työstä esiintymisen ammattilaisena oli lamaanuttava. Olin myös hyvin vahvasti sitä mieltä, etten ole muusikoksi riittävän hyvä, lahjakas ja taitava. Kun ympärillä oli aina vähän tai paljon parempia soittajia ja laulajia, niin oma jo muutenkin korkealla oleva rimani nousi vielä vähän ylemmäs.

Opiskellessani lastentarhanopettajaksi alkoi Kokkolan konservatoriossa ensimmäinen orkesterimuusikon koulutus ja silloin sanoin ääneenkin, että se olisi voinut olla oma paikkani. Se tuli minun kannaltani kuitenkin liian myöhään, sillä en ollut soittanut viulua aktiivisesti enää muutamaan vuoteen.

Opiskeluaikana otin muutaman laulutunnin ja vastavalmistuneena lastentarhanopettajana pyrin Lappeenrannan musiikkiopistoon laulua opiskelemaan. Sainkin suoritettua musiikkiopiston opinnot eli 2/2-peruskurssin laulussa. Laulaminen kuitenkin loppui, kun en halunnut vielä siinäkään vaiheessa lähteä opiskelemaan musiikin ammattilaiseksi. Lisäksi sairastuin astmaan ja erilaiset siite- ja eläinpölyallergiat puhkesivat. Ääni oli kovilla tässä vaiheessa ja sairastin jatkuvasti flunssaa.

Lastentarhanopettajan työssä vierähti melkein 20 vuotta, ennen kuin musiikki voitti minut. Uuvuin ja kaipasin elämääni musiikkia ihan vakituisesti. Aloin soittaa viulua uudestaan kahdenkymmenen vuoden tauon jälkeen ja mielessäni heräsi ajatus musiikin ammattiopiskelusta.

Päästyäni sitten opiskelemaan Lahden ammattikorkeakouluun varhaisiän musiikkipedagogiksi, pääaineena klassinen laulu, ajatus muusikkoudesta tuntui edelleen oudolta ja vieraalta. Koin itseni hyvin vahvasti opettajaksi enkä lainkaan muusikoksi. Musiikin ammattilaisuuteen kuuluu kuitenkin myös muusikon puoli ja haluan kehittää sitä itsessäni. Tärkeitä kysymyksiä itselleni ovat: millainen muusikko minä olen? Olenko minä

muusikko? Muuttuuko oma käsitykseni itsestäni muusikkona opinnäytetyökonsertin tekemisprosessin myötä?

Päädyin siis valitsemaan opinnäytetyökseni taiteellis-toiminnallisen muodon, koska halusin kehittää muusikkoa itsessäni. Lisäksi koen saaneeni taidemusiikista niin paljon, että halusin tarjota samoja kokemuksia myös lapsille. Ehdotin työpaikassani päiväkodissa jo kesällä 2008 klassisen lastenkonsertin pitämistä. Konsertti pidettiin, mutta klassisen musiikin esittäminen jäi minulle, koska muilla ei ollut sen tyylilajin ohjelmistoa.

Puhuimme asiasta laulajaystäväni kanssa eräällä junamatkalla ja totesimme kummallakin olevan samanlainen haave taidemusiikkikonsertin valmistamisesta lapsille. Tuumasta toimeen siis.

2 OLENKO MINÄ MUUSIKKO?

Kuka sitten ylipäätään on muusikko? Ihminen, joka elättää itsensä soittamalla jotain instrumenttia tai laulamalla? Sekö, joka esiintyy ainakin suhteellisen säännöllisesti? Ihminenkö, joka on lahjakas musiikillisesti ja osaa ehkä laulaa hyvin tai soittaa jotain soitinta? Musiikin ammattilaiseksi opiskeleva henkilökö? Ihminen, jolle musiikki on yhtä kuin elämä tai jolle musiikki on intohimo?

2.1 Keskustelua muusikkoudesta

Keskustelin muutamien päiväkodin työkavereideni kanssa aiheesta ja totesimme, että meillä kaikilla oli erilainen käsitys muusikkoudesta. Useimmat kuitenkin ajattelivat, että muusikko elättää itsensä musiikilla; soittamalla, laulamalla, opettamalla musiikkia tai esiintymällä. He myös pitivät minua muusikkona, vaikken itse vielä pitänytään.

Eräiden opiskelutoverieni mielestä musiikillisen lahjakkuuden ja taitavuuden lisäksi intohimo musiikkia kohtaan on tärkeintä, samoin kuin että musiikki on koko elämä.

Musiikkia harrastavan 14-vuotiaan tyttäreni mielestä muusikko soittaa tai laulaa ja pitää siitä, osaa soittaa tai laulaa taitavasti, osaa soittaa mielellään useampia instrumentteja, tekee

musiikkia työkseen, vaikka ei välttämättä päätyökseen ja esiintyy. Hänen mielestään minä en ole muusikko, lähinnä koska en esiinny riittävästi.

Lahden ammattikorkeakoulun musiikin alalle ei oteta pelkästään opettajapersoonia, vaan kaikki opiskelijat ovat myös muusikoita. Pelkästään opettajuuteen keskittyvät vain yliopistojen opettajankoulutuslaitokset. Minuakaan ei ole valittu opiskelijaksi pelkästään opettajuuden vuoksi, joten minussa täytyisi sen mukaan olla ainakin osa muusikkoa.

2.2 Muusikon määritelmiä

”Muusikeri on säveltaiteilija, joka elintehtävänänsä luo, esittää tahi opettaa säveltaidetta.”

Lepo Laurila (1968,115) määritteli muusikon näin vuonna 1968. Mielestäni hänen määritelmänsä on aika hieno; säveltaiteilija voisi kattaa lähes kaiken musiikin alalta.

Muusikko -käsitteen uudemman määrittelyn löytäminen oli haastavaa. Muusikoiden verkkosivuilla käydään kiivasta ja jatkuvaa keskustelua siitä, kuka tai mikä on muusikko.

Veli Valpola (2000, 783) kertoo muusikon olevan soittaja, laulaja ja musiikin ammattilainen.

Timo Nurmi (1999, 585) sanoo muusikon olevan musiikin esittäjä, ammattisoittaja, soittoniekka, instrumentalisti.

Kielitoimiston sanakirja L-R (2006, 272) pitää muusikkoa musiikin esittäjänä, varsinaisesti (ammatti)soittajana. Lisäksi muusikkous tarkoittaa saman kirjan mukaan muusikon kykyjä ja taitoja.

Mielestäni nämä kaikki edelläolevat määritelmät ovat puutteellisia; ne kertovat muusikon olevan lähinnä soittaja. Valpola ei määrittele musiikin ammattilaista mitenkään, mitä se tarkoittanee? Kielitoimiston sanakirjan muusikon kyvyt ja taidot ovat myös epäselvä käsite.

Muusikko määritellään useimmiten henkilöksi, joka elättää itsensä musiikin tekemisellä, on taitava soittaja tai laulaja, esiintyy säännöllisesti (vaikka tekisi päätyökseen jotain muuta), on saanut koulutusta musiikissa tai säveltää ja/tai sovittaa musiikkia. Muusikon identiteettiä katsotaan kuuluvan intohimo musiikin tekemiseen; ”en voi elää ilman musiikkia”.

Muusikkouden käsite on kiehtonut erityisesti musiikkipsykologian tutkijoita. Nykyisin muusikkoudessa nähdään olennaisena musiikillinen mieli (musical mind), joka tarkoittaa, että musiikillisen ajattelun ja taitojen kokonaisuus on se, joka mahdollistaa esimerkiksi monimutkaisen musiikkiteoksen esittämisen. Kysymys ei siis koskaan ole pelkästä sorminäppäryydestä tai vain kehon nopeasta ja automaattisesta toiminnasta. (McPherson 2005, 5)

Sloboda (1996) tutkimusryhmineen vertaa muusikkoutta eksperttiyteen, tilaan, joka voidaan saavuttaa vain pitkäaikaisella ja säännöllisellä harjoittelulla (Sloboda, Davidson, Howe & Moore 1996, 287).

Mali (2004) pohtii muusikkoutta puhuessaan soittajan taidosta, jossa on kyse kehon kokeneisuudesta. Soittaminen muokkaa ”objektikehoa” (soittaminen aiheuttaa fysiologisia muutoksia), mutta myös ”koettua” kehoa. Objektikeho on keho eräänlaisena esineenä: luuta, nahkaa, lihaa, elimiä ja niin edelleen. Koettu keho on kokemuksellinen taso, yksi maailmassa-olemisen ulottuvuus, johon kuuluu oma historiansa, muistinsa ja tietoisuutensa. (Mali 2004, 17)

Malin mukaan soittamisessa omaksutut taidot ovat monin tavoin sidoksissa kaikkeen muuhun; toimintaan, ajatteluun, arvoihin, asenteisiin ja elämän päämääriin (Mali 2004, 18).

3 TAIDEMUSIIKISTA LASTENMUSIIKKIIN

Itselleni klassinen musiikki on läheisin musiikin laji. Tiettyjen, erityisesti jousisoitinteosten tahtiin hengitän ja koen hyvin syvää rauhaa. Klassisen musiikin kuunteleminen vaatii aktiivisen mielen ja rauhallisen ympäristön. Musiikin harjoittelu on puolestaan usein työlästä ja hidasta, mutta kun huomaa oppineensa jotain, on tyydytyksen tunne hyvin suuri. Nämä tunteet sisältävät iloa, tyytyväisyyttä, rauhaa ja harmoniaa, enkä saa niitä mistään muusta tekemisestä.

3.1 Musiikin merkitys ihmiselle

Seuraavassa käsittelen musiikin herättämiä asioita Kari Kurkelan ajatusten kautta.

Kurkelan mukaan musiikki ja sen tekeminen antavat ihmiselle jotain, joka viehättää häntä syvästi. Se kertoo syvimmit tunteemme, joista osa muuten jäisi meille itsellemmekin tuntemattomaksi (Kurkela 1997, 27). Musiikki on yhtä aikaa sekä väline että päämäärä, keino saavuttaa jotain ja samalla itseisarvoista (Kurkela 1997, 29). Kurkela myös olettaa, että musiikki on psyykkisesti merkittävä tekemisen ja olemisen tapa. Psyykkisessä todellisuudessa musiikki saattaa ilmetä päämääränä ja välineenä. Silloin musiikki on tapa olla olemassa, se värittää elämää ja tekee siitä mielenkiintoisemman ja rikkaamman; sen kautta on mahdollista ilmentää omaa yksilöllisyyttään. (Kurkela 1997, 29.) Kurkelan mukaan myös musiikin

seuraaminen, kuten peliin tai leikkiin osallistuminen, edellyttää arkitodellisuuden jonkinasteista hylkäämistä ja antautumista taikapiiiriin, jota hän kutsuu musiikkitodellisuudeksi. Siksi musiikin todellinen kuunteleminen edellyttää keskittymistä, uppoutumista. Musiikin lumousmaailma herää eloon vain, jos sille suodaan tarpeeksi tilaa ja aikaa. (Kurkela 1997, 49.)

Taitojen ja tietojen oppiminen ei merkitse Kurkelan mukaan vain ympäristön hallintaa vaan myös oman itsensä hallintaa. Musiikillinen osaaminen tyydyttää sellaisia tarpeita, jotka nousevat ihmismielen todellisista syvyyksistä (Kurkela 1997, 66).

Tämän päivän lapset kasvavat jatkuvan musiikin ympäröiminä. Joskus voisin nimittää sitä jopa melusaasteeksi, koska pakoon sitä ei pääse kuin kotiin. Nykypäivän joka puolella soiva musiikki on rytmimusiikkia, joka ei yleensä itselleni anna kuin kevyttä viihdytystä. Toki sekin on joskus arvokasta ja tärkeää ja sitä on tasoltaan ja tyyliltään laidasta laitaan.

Länsimaista klassista musiikkia on kutsuttu taidemusiikiksi ja koska se on itselleni antanut niin paljon, niin halusin antaa kokemuksen siitä myös lapsille. Lapset eivät tietenkään jaksa kuunnella moniosaisia pitkiä sinfonioita, joten päätimme tutkia, onko olemassa nimenomaan lapsille sävellettyä taidemusiikkia. Koska nykyään pääaineeni on laulu ja teimme tätä konserttia yhdessä laulajaystäväni kanssa, valikoitui esitettävä musiikki lauluihin, eikä instrumenttiteoksiin.

3.2 Taidemusiikin määrittelyä

Taidemusiikki –käsitettä on määritelty harvoin. Rainer Palas lähtee käsittelemään länsimaista klassista musiikkia eri aikakausien musiikin kautta. ”Taidemusiikissa elää rinnan monia erilaisia tyylejä, jotka ovat kehittyneet satojen vuosien kuluessa.” (Palas 2002). Samoin tekee John Burrows: ”Musiikin peruselementit ovat sävelkorkeus ja rytmi. Länsimaisen taidemusiikin konventiot, joiden mukaisesti säveltäjät ja muusikot voivat järjestää ja hyödyntää näitä perustekijöitä, ovat muotoutuneet vuosisatojen kuluessa.” (Burrows 2007, 17).

Seuraavassa käsittelen taidemusiikki –käsitettä Jan Lingin ja Erkki Salmenhaaran (1979) pohjalta. Ling ja Salmenhaara (1979, 416) määrittelevät taidemusiikin tarkoittavan seuraavia länsimaisen tai muun korkeakulttuurimusiikin alueita:

- 1) vanhaa kirkko- tai hovimusiikkia;

2) porvarillisessa miljöössä tiettyjen esteettisten normien mukaan luotua musiikkia; normien ei kuitenkaan tarvitse olla enää samoja kuin musiikin syntyaikana, vaan musiikin funktio on voinut muuttua esimerkiksi liturgisesta tai viihteellisestä taiteelliseksi;

3) 1900-luvun taiteelliseen uudistukseen pyrkivää musiikkia, joka periaatteessa jatkaa edellisen alueen perinnettä.

Musiikkitieteellisessä terminologiassa käytetään yleistä jakoa taidemusiikkiin, populaari- tai triviaalimusiikkiin ja kansanmusiikkiin, joskin näiden alueiden rajat ovat epäselviä ja käsitteiden määrittelystä käydään jatkuvasti keskustelua. Näitä käsitteitä on lähestytty kahdesta päänäkökulmasta, toisaalta *musiikinlajien sosiaalisesta funktiosta*, toisaalta *musiikin sisäisistä ominaisuuksista* käsin. (Ling & Salmenhaara 1979, 416.)

Taidemusiikin sosiaaliselle funktiolle on ollut luonteenomaista se, että se on eräällä tavalla yhteiskunnan virallisesti hyväksymää musiikkia, jonka arvo muodostuu muun muassa siitä, että se toimii kulttuurin identiteetin ilmaisijana. Kaupallisella musiikilla on puolestaan usein ylikansallinen luonne. Toisaalta taidemusiikin tärkeänä tehtävänä on myös välittää kansainvälisiä aatevirtauksia. Taidemusiikin virallisesti arvostettu luonne heijastuu selvästi siinä, että musiikkikoulutus ja musiikki-instituutiot kuten ooppera, sinfoniaorkesterit ja konserttitalot ovat pääasiallisesti keskittyneet taidemusiikin viljelyyn. (Ling & Salmenhaara 1979, 416.)

Lisäksi Ling ja Salmenhaara kertovat taidemusiikin käsitteen syntyneen 1700-1800-lukujen filosofien, muun muassa Kantin, Fichten ja Hegelin luomana. Nämä kaikki kolme filosofia käsittelevät musiikkia taiteena ja määrittivät sille esteettisiä ja moraalisia normeja. Sellaisille säveltäjille kuten Beethoven, Schumann, Berlioz ja Wagner, näillä ajatuksilla oli suuri merkitys. Lisäksi säveltäjät ajattelivat taiteilijan vapaalla ilmaisupyrkimyksellä olevan keskeinen merkitys. (Ling & Salmenhaara 1979, 416.)

3.3 Lastenmusiikin määrittelyä

Lastenlaulu on lapsille sävelletty tai kansan parissa muotoutunut, duurissa tai mollissa kulkeva laulu, jonka sävelkulku ja rytmiikka on helppo omaksua, ja jonka sanoitus kertoo lapsia kiinnostavista aiheista. Aihepiirin lisäksi lastenlaulujen sanoituksille on yleensä ominaista selkeä ja täsmällinen kieli, tarkka määrämuotoinen riimitys ja runsas loppusointujen käyttö. (Mäkitalo, 2009). Kansanperinteen kehto- ja leikkilauluista erottuva

lastenlaulu syntyi Suomessa 1800-luvun lopulla. Kansakoululaitos tarvitsi uutta oppimateriaalia, ja aineistoksi valittiin suomalaisia kansanlauluja, keskieurooppalaisia ja skandinaavisia koululauluja sekä aivan uusia lauluja. Näitä tekivät tilauksesta mm. Oskar Merikanto, Erkki Melartin, Pekka Juhani Hannikainen ja Mikael Nyberg. Tämän ajan lastenlauluja leimaa kansallisromanttinen ihanteellisuus. Lauluissa käsitellään kotia, isänmaata, Jumalaa, luontoa ja eläimiä – erityisesti kotieläimiä. Lisäksi kehoitetaan olemaan ahkera, siivo ja hyvä köyhille. (www.fimic.fi, 12.3.2009.)

Lastenmusiikki uudistui 1970-luvun alussa. Uudistuspyrkimykset olivat sekä sisällöllisiä että tyyllisiä. Perinteisten laulujen ihannemaailman tilalle tulivat lapsen omasta maailmasta lähtevät ideat, kuten lapsen omat spontaanit laulut ja improvisaatiot ja niille sukua oleva vapaasti assosioiva nonsense-perinne. Lisäksi tyylinmuutokseen vaikutti uusi lastenlyriikka, muun muassa Kirsi Kunnaksen, Maila Pylkkösen, Kati Kirstinän, Jarkko Laineen ja Mauri Antero Nummisen runot. Aiheina olivat ystävyys, mielikuvitus, leikit ja seikkailu. (www.fimic.fi, 12.3.2009.)

4 KRIITTINEN REFLEKTIO

Lastenkonsertin valmistaminen oli konkreettinen tilanne tehdä musiikkia. Muusikkouden prosessiin tarvitsin kuitenkin konsertin valmistamisen lisäksi ajatteluni tueksi rakennusaineita. Mezirow kirjoittaa itsensä ymmärtämisestä sillä tavoin, että pystyin samaistumaan hänen ajatuksiinsa. Sain niistä tarvitsemiani rakennusaineita.

Kun mietin mitä muusikkous on, annan merkityksen käsitteelle muusikko. Jotta voin antaa sille merkityksen, minulla täytyy olla jonkinlainen kokemus kyseisestä asiasta. Tämän kokemuksen pohjalta tulkitseen millainen muusikko on tai kuka on muusikko. Kun sitten itse päätän tulevan ammattini kohdalla, ettei minusta ole muusikoksi, olen tulkinnut muusikon olevan muunlainen kuin itse olen. Reflektion avulla voin oikaista omaksumani muusikkokäsitteen vääristymiä. Kriittisessä reflektiossa arvostelen koko käsitystäni muusikkoudesta sekä sitä miksi uskon että juuri minusta ei voisi tulla muusikkoa.

4.1 Kriittisen reflektion määrittelyä

Merkityksen antaminen tarkoittaa kokemuksen ymmärtämistä, siis tietynlaisen tulkinnan laatimista siitä. Kun sitten myöhemmin käytämme tätä tulkintaa päätöksentekomme tai toimintamme ohjenuorana, merkityksen antaminen muuttuu oppimiseksi. Reflektion avulla voimme oikaista uskomuksiimme sisältyviä vääristymiä ja ongelmanratkaisussa tekemiämme virheitä. Kriittinen reflektio merkitsee *niiden ennakko-oletusten arvostelua, joille omat uskomuksemme rakentuvat*. Oppiminen voidaan määritellä prosessiksi, jossa tietyn kokemuksen merkitys tulkitaan uudelleen tai sen tulkintaa tarkistetaan siten, että syntynyt uusi tulkinta ohjaa myöhempää ymmärtämistä, arvottamista ja toimintaa. (Mezirow 1996, 17.)

Mezirow jäsentää merkitystä kahden eri ulottuvuuden kautta: merkitysskeemat ovat toisiinsa liittyvien, totuttujen odotusten muodostamia kokonaisuuksia. Ne ovat totunnaisia, implisiittisiä (sisäsyntyisiä) tulkintasääntöjä; esimerkiksi ruoka tyydyttää nälkämme, juosten pääsemme nopeammin perille kuin kävellen jne. Merkitysperspektiiveillä tarkoitetaan tiettyä olettamuskokonaisuutta tai -rakennetta, johon uudet kokemukset sulautetaan ja joka tulkinnan kautta myös muokkaa ja muuntaa niitä. Ne edellyttävät odotustottumusten soveltamista kohteisiin tai tapahtumiin tietyn tulkinnan muotoilemiseksi. (Mezirow 1996, 18.)

Odotustottumukset yhdessä muiden ennakko-odotustemme kanssa muodostavat ne lähtöedellytykset, joiden nojalla laadimme tulkintamme ja ryhdymme toimintaan. Skeemat ja perspektiivit rajaavat ja jäsentävät valikoivasti kaikkea oppimaamme. Merkitysperspektiivit omaksutaan yleensä epäkriittisesti lapsuuden sosialisatioprosessissa. Kokemuksemme vahvistavat, laajentavat ja hiovat merkitysrakenteitamme vahvistamalla odotuksiamme siitä, millaisia asioiden tulee olla.

Tämä ei tarkoita, että ne olisivat olemassa esim. aivojen rakenteena tai muistivarastona. Se ei myöskään edellytä, että kokemus automaattisesti seuraisi totuttuja reagointilatuja ja voisi vain vahvistaa odotuksiamme. Usein näin käy, mutta vasta tottumusten ja tulkittavan tapahtuman dynaamisen vuorovaikutuksen tuloksena. Usein prosessi välittyy reflektion kautta. Silti merkitysskeemamme ja -perspektiivimme vaikuttavat syvällisellä tavalla kaikkeen mitä havaitsemme, käsitämme ja muistamme tai mitä emme. (Mezirow 1996, 19-21.)

Merkittävät aikuisiän oppimiskokemukset sisältävät aina kriittistä reflektiota - uudelleenarviointeja suhteessa siihen tapaan, jolla olemme asettaneet ongelmia kuin myös omaan asennoitumiseemme havaitsemiseen, tietämiseen, uskomiseen, tuntemiseen ja toimimiseen. Kriittinen reflektio voi muuttua välittömän toimintaprosessin oleelliseksi osaksi vain pysähdyksen kautta, jolloin yksilö voi arvioida uudelleen omia merkitysperspektiivejään ja tarpeen vaatiessa muuttaa niitä. Kriittinen reflektio ei koske toiminnan tapaa – mitenkysymyksiä – vaan sen syitä ja seuraamuksia: miksi-kysymyksiä. (Mezirow 1996, 30.)

Reflektiolla on erityinen tehtävä uudistavassa oppimisessa: niiden ennako-oletusten uudelleen arviointi, joille uskomuksemme perustuvat, sekä tällaisen uudelleenarvioinnin tuloksena olevan uudistuneen merkitysperspektiivin tarjoamiin oivalluksiin perustuva toiminta. (Mezirow 1996, 35.)

4.2 Kriittisen reflektion pohdintaa

Lukiessani Mezirowin teoriaa, tuntui siltä, että kaikki se, mitä en osannut pukea sanoiksi, kerrottiin tässä. Se siis vahvisti omia ajatuksiani ja oivalsin monia asioita omista tunteistani ja kokemuksistani sekä asenteistani itseäni kohtaan.

Minulle käsitys itsestäni muusikkona oli syntynyt jo nuoruudessa kauan aikaa sitten. Kun vanhempani eivät ymmärtäneet sitä musiikillista tasoa, jolla silloin olin, he eivät myöskään pystyneet tukemaan minua epäonnistumisten hetkellä realistisesti tasooni nähden. He tietenkin tekivät parhaansa, mutta kehittyäkseni tuolloin muusikoksi olisin tarvinnut kokemusperäistä tukea epäonnistumisten merkityksestä. Olen pohjimmiltani perfektionisti ja omassa mielessäni olen kokenut epäonnistumiset valtavan suuriksi ja tulkinnut niiden tarkoittavan, ettei minusta ole muusikoksi, etten ole riittävän taitava ja lahjakas. Kaikki pienetkin epävarmuuden tunteet ja virheet ovat sitten vahvistaneet omia olettamuksiani siitä, etten ole muusikko.

Kriittisen reflektion tarvitsema pysähdys tuli itselleni uupumisen myötä. Tarvitsin uutta sisältöä elämääni, sellaista mistä saan voimia ja joka tyydyttää syvimpiä tarpeitani. Aloin miettiä olisiko vielä mahdollista opiskella musiikkia ja mietin miksi minusta ei silloin nuorena tullut muusikkoa. Ryhdyin siis pohtimaan omia ennako-oletuksiani ja uskomuksiani ja kyseenalaistin niitä. Kun sitten pääsin varhaisiän musiikkikasvatuksen linjalle ja yllätyksekseni pärjäsin hyvin oikeastaan kaikessa, oli pohdittava myös muusikkoutta; kuka tai

mikä muusikko oikeastaan on ja voinko itse pitää itseäni muusikkona? Musiikin ammattilainen on muusikko, millainen muusikko minä siis voisin olla? Laulunopettajani Elina Risku-Pellinen kertoi olevansa muusikkona pelimanni, jonka tehtävänä on luoda musiikilla tunnelmaa ja viihtymistä sekä juhlistaa tapahtumia. Musiikki on silloin ns. käyttömusiikkia, joka toimii tietyissä tilanteissa kuvatulla tavalla; hautajaisissa, häissä tai muissa juhlissa ja tilaisuuksissa. Tämän keskustelun avulla ymmärsin, tosin vasta ajan kanssa, ettei minun tarvitse olla minkään tietyn kaavan mukainen muusikko. En esiinny solistina edelleenkään kovin paljon, mutta eihän orkesterimuusikkokaan esiinny yksin.

5 KONSERTIN VALMISTAMINEN

Muusikkouden pohdinta toteutettiin käytännössä konsertin kautta. Konserttiajatus syntyi laulajaystäväni kanssa käydystä keskustelusta. Ryhdyimme miettimään mitä kaikkea konsertin järjestäminen sisältää: teema, laulut ja nuotit, juoni, rekvisiitta, lavastus, säestys, konserttipaikka, laulujen harjoittaminen, käsiohjelmat, mainostaminen, markkinointi ja niin edelleen.

Mietinnässä oli myös se, millaisen konsertin haluamme järjestää. Kun se oli tarkoitus tehdä lapsille, ajattelimme juonellisen konsertin toimivan parhaiten ja pitävän lasten mielenkiintoa yllä. Konsertin pituus oli myös tärkeä seikka lastenkonsertin ollessa kyseessä.

Musiikki varhaiskasvatuksessa –teoksen mukaan alle kouluikäisille sopivat kuuntelunäytteet ovat 1-5 minuutin pituisia (Hongisto-Åberg, Lindeberg-Piironen & Mäkinen 1993, 94).

Lastenkonsertti on heidän mukaansa sopiva noin 20-45 minuutin pituisena (Hongisto-Åberg, Lindeberg-Piironen & Mäkinen 1993, 184).

5.1 Kappaleiden valinta

Kappaleiden valinta oli vaikein tehtävä. Miten saamme erilaiset kappaleet yhtenäisiksi konsertin osaksi, mitä kappaleita edes valitsemme? Millaisia lapsille sävellettyjä taidemusiikkikappaleita on olemassa? Etsimme kansakoululauluista, Sirkka Valkola-Laineelta ja Erkki Melartinilta lastenlauluja.

Laulunopettajani nuotistosta löytyi Oskar Merikannon lastenlaulusarja ja Eero Sipilän lastenlaulusarja Kirsi Kunnaksen runoihin löytyi myös nopeasti. Tässä vaiheessa ajattelimme

myös Olavi Kohlenbergin lauluja, mutta ajan myötä ne hylättiin hankalan nuotinnoksen ja pianosäestyksen vaativuuden vuoksi.

Loppujen lopuksi Eero Sipilän sarjasta karsiutui ainoastaan Herra Pii Poo ja Oskar Merikannon sarjasta valikoitui mukaan Paimentyttö ja Tipu, tipu kuulepas. Lisäksi löysimme Oskar Merikannon Leikitäänkö?-dueton ja valitsimme Laula tyttö –klassikon mukaan. Gioacchino Rossinin dueton kahdelle kissalle halusimme mukaan esimerkkinä oopperasäveltäjän musiikista, joka soveltuu lapsille.

5.2 Juonen rakentaminen

Juoni lähti syntymään lähes itsestään Eero Sipilän laulujen pohjalta. Kissa Krumeluu synnytti ajatuksen, että me laulajat olisimmekin kissoja, toinen kissamummo ja toinen sen lapsenlapsi. Ville ja Valle voisivat olla myös kissakaksoset ja Tunteellinen siili ja Kilipukki kissojen ystäviä. Mummo sopi mielestämme myös Oskar Merikannon lauluihin, jotka ovat 1900-luvun taitteesta; sehän olisi voinut olla silloin joskus kissanpentu, kylläkin ihmisiässä, eikä kissaiässä. Mummo sitten kertoilisi tarinoita vanhoista ajoista iltasaduksi kissanpennulle. Yksityiskohtia piti tietenkin miettiä enemmän ja tässä vaiheessa Kohlenbergin Hiirenlapsen tuutulaulu jätettiin pois, koska sen liittäminen tähän ei tuntunut luontevalta muiden siihen liittyvien ongelmien lisäksi.

5.3 Yhteistyökumppanit

Ensimmäiseksi tarvitsimme pianistin ja pyysimme saman vuosikurssin opiskelukaveria mukaan. Hän suostuikin, joten pianisti oli selvillä. Halusimme pienen yhtyeen koululla tapahtuvaan konserttiin. Pyysimme siis toista opiskelukaveria sovittamaan pianosäestykselliset kappaleet pienelle kokoonpanolle. Pianonuotit tarvitsimme kuitenkin, koska ajattelimme, että konserttia voisi yrittää myydä ulkopuolelle ja silloin mahdollisimman pieni esiintyjäjoukko ja siirrettävä, pienimuotoinen lavastus olisi käytännöllinen liikutella paikasta toiseen.

Tässä vaiheessa koko konsertin valmisteluun tuli pitkä tauko. Kappaleet olivat sovitettavana, laulajaystäväni lähti vaihto-opiskelijaksi Itävaltaan ja itsekin keskityin opiskeluun ja työhön.

5.4 Kappaleet ja sovitukset

Konsertin ensimmäiseksi kappaleeksi valittiin Oskar Merikannon *Laula tyttö*. Se tuli laulettavaksi kissamuorille eli minulle pianon ja kahden viulun säestyksellä. Sovituksen teki Milla Pohjola, kuten kaikki muutkin sovitukset. Miiru-kissalle valittiin Oskar Merikannon *Tipu, tipu kuulepas* pianon säestyksellä. Kissamuori sai laulettavakseen Oskar Merikannon *Paimentyttö*-laulun pianon säestyksellä samoin. Viimeiseksi Oskar Merikannon lauluksi valitsimme dueton *Leikitäänkö?*, jossa säestyssoittimina olivat piano ja viulu. Transkriptio oli jälleen Milla Pohjolan tekemä. Tähän lauluun keksimme myös pienen koreografian. Tässä vaiheessa siirryttiin Eero Sipilän lauluihin. Niihin kaikkiin Milla Pohjola teki mielestäni hienot sovitukset. *Kissa Krumeluu* aloitti Sipilän sarjan ja siinä säestyskokoona olivat piano, kaksi viulua, alttoviulu, sello ja huilu. Päätimme sen olevan Miirun laulettavaa. *Tunteellinen siili* on alun perin yksinlaulu, mutta teimme siitä dueton jakamalla laulettavat siilille ja kertojalle. Siinä säestyksenä oli jousikvartetti. *Kilipukin uudet vaatteet* –laulua säesti edelleen jousikvartetti putkipenaalin ja rarere-rytmisoittimen kanssa. Viimeiseksi Sipilän lauluista otettiin *Ville ja Valle*, joka on myöskin yksinlaulu, mutta sen päätimme laulaa yhdessä. Siinä säestyssoittimina olivat piano, kaksi viulua, djemberumpu, rytmikapulat ja cabasa. Valitsimme konsertin viimeiseksi numeroksi Gioacchino Rossinin *dueton kahdelle kissalle*.

5.5 Harjoittelu

Syksyn ajan harjoittelimme kukin itseksemme konsertin ohjelmistoa. Joulun aikaan selvisi, että ystäväni jää Itävaltaan vaihdon päätyttyäkin. Se tarkoitti uuden laulajan etsintää. Onnekseni heti ensimmäinen kysymäni laulaja eli Leea Lahtela suostui tehtävään. Helmikuussa alkoivat yhteisharjoitukset jousiyhtyeen, pianistin ja meidän laulajien kanssa. Yhteessä oli kaksi viulua, alttoviulu, sello, piano ja huilu sekä joissakin kappaleissa rytmisoittimia. Sovitukset olivat valmistuneet sovitusti vuoden vaihteessa, tosin kaksi kappaletta piti vielä harjoitusten alettua sovittaa. Harjoitusaikojen sopiminen suurehkon joukon kanssa oli erittäin haastavaa. Aina oli joku, jolle ei käynyt sovittu aika, mutta en aikonut hermostua siitä, koska olin jo arvannut etukäteen niin käyvän.

Harjoituskertoja sovittiin yhteensä kuusi. Lisäksi me laulajat harjoittelimme vielä pianistin kanssa muutaman kerran. Konsertin lähestyessä tuntui, ettei aika riitä millään, eivätkä kaikki kappaleet ehdi valmistua.

5.6 Rekvisiitta, lavastus ja roolivaatteet

Juoneen ja kappaleisiin liittyen hankintalistalla oli nojatuoli, valokuvakansio, roolivaatteet, villasukat kaikille, kasvomaalit, vaaleanpunainen nauha, valokuvat siilistä ja paimenesta, karvahattu ja jalkalamppu. Nuotteja sai kopioida melkoisia määriä ja aina niitä puuttui kuitenkin.

Nojatuolin lainasimme musiikkiteatterilinjan varastosta ja jalkalamppukin löytyi yhdestä harjoitusluokasta. Nojatuoli verhoiltiin kissakuvioisella torkkupeitteellä.

Valokuvakansion ostin kaupasta, samoin kissan ja hiiren korvat ja hännät sekä kasvomaalit. Siilikuva löytyi omista valokuvistani. Paimenkuva oli haasteellinen: sillä nimellä ei yllättäen löytynyt yhtään omaa mielikuvaani vastaavaa kuvaa. Viime kesänä Savonlinnan torilta löysin kuitenkin tyynyliinan, jossa oli vanha valokuva nimeltään Lypsyllä. Se oli Pielisen museon kokoelmista ja päätin lunastaa sen käyttöoikeuden.

5.7 Käsiohjelmat, konserttijulisteet ja tarjouskirjeet

Ajatuksenamme oli yrittää myös myydä konserttia koulun ulkopuolisille. Konsertista piti siis tehdä tarjouskirje, johon liitimme konserttijulisteen. Käsiohjelmat ja konserttijulisteet hoituivat koulun henkilökunnan tekeminä. Tarjouskirje lähetettiin yhteen kuntaan, mutta esiintymispyyntöjä ei kuulunut. Tarjouskirjeen tekeminen oli yllättävän vaikeaa; miten saada lyhyeen tekstiin mahdollisimman kuvaileva juttu, joka vielä houkuttaisi tilaamaan konsertin? Varsinaisen konsertin mainostus jäi tällä kertaa hyvin vähiin minuun iskeneen poskiontelotulehduskierteen vuoksi. Oli nimittäin epäselvää ihan viime hetkeen asti pystynkö laulamaan, sillä ääneni katosi taudin myötä. Levitimme konserttimainoksia Lahdessa Konservatorioon, kirjastoon ja muihinkin julkisiin paikkoihin lapsiperheiden nähtäväksi. Konsertin rakentaminen oli yllättävän vaikeaa. Aikataulutus on äärettömän tärkeää, missä vaiheessa mikäkin työvaihe pitäisi olla valmiina. Yksityiskohtia oli paljon ja päätettäviä

asioita sekä pulmia tuli esiin jatkuvasti. Samaan aikaan piti pystyä keskittymään omaan harjoitteluun ja pitää kaikki langat käsissään.

Opin, että heti kappaleiden valinnan ja juonen rakentamisen jälkeen on otettava kuvat valmiiksi, jotta konserttijulisteet saadaan hyvissä ajoin jakoon. Tästä seuraa, että myös roolivaatetus pitää olla kuvia varten valmiina jo tässä vaiheessa.

6 KONSERTTI

Konserttipäiväksi olin varannut salin useaksi tunniksi ajatellen, että viimeinen läpimeno ja viime hetken järjestelyt vaativat reilusti aikaa. Lisäksi salia oli vaikea saada aikaisempina päivinä useiden varausten vuoksi. Jopa videotykin saaminen paikalleen esityspäivänä näytti aikataulullisesti hankalalta, mutta onnistui sitten lopulta hyvinkin helposti.

Konsertin oli määrä alkaa klo 18.30. Pääsimme saliin klo 16.00, jolloin kannoimme ensimmäiseksi rekvisiitan sisään ja paikoilleen. Seuraavaksi vuorossa oli maskeeraus ja roolivaatteiden vaihtaminen. Niiden jälkeen alkoivat viimeiset harjoitukset, joissa oli vielä paljon hiottavaa, koska emme olleet päässeet esityssaliin aikaisemmin. Harjoitusten jälkeen otimme vielä viimeisen läpimenon ilman keskeytyksiä ja olimme valmiit ottamaan yleisön vastaan.

6.1 Konsertin tapahtumat

Konsertin alkaessa yleisöä oli odotetusti vain vähän paikalla, mutta onneksi muutama lapsikin oli tullut, joten tilanne tuntui aidolta.

Soittajat asettuivat saliin pianistia lukuun ottamatta.

Konsertti alkoi pianistihiiressä flyygelin taakse ikään kuin piiloon. Seuraavaksi sisään tuli kissalapsi Miiru, joka meni mummoa piiloon flyygelin alle. Viimeisenä paikalle saapui kissamuori, joka etsi Miirua ja ihmetteli mihin se oli hävinnyt, kun se juuri oli ollut mummon lähettävillä. Kun mummo löysi Miirun, tämä ehdotti valokuvien katselua. Kissat istuivat alas ja kissamuori lauloi Oskar Merikannon laulun Laula tyttö.

Kissat katselivat valokuvakansiota. Siellä oli kuva tipuista ja Miiru muisti mummon laulaneen hänelle laulua niistä. Mummo kertoi, kuinka ennen vanhaan melkein joka talossa oli kanoja ja

kukko, niin ettei kaupasta tarvinnut ostaa kananmunia. Niinpä Miiru sitten lauloi Oskar Merikannon laulun Tipu, tipu kuulepas.

Miiru katsoi vanhaa valokuvaa ja ihmetteli mitä siinä tehdään. Yleisölle näkyi Pielisen museon kokelmista kuva Lypsyllä vuodelta 1930. Mummo kertoi Miirulle, että siinä ollaan paimenessa lypsyllä ja että ennen vanhaan lapset joutuivat töihin jo nuorina paimeneen vahtimaan karjaa. Mummo lauloi Oskar Merikannon laulun Paimentyttö.

Tässä vaiheessa Miiru väsähti kuvien katseluun ja pyysi mummoa leikkimään kanssaan. Kissat lauloivat Oskar Merikannon dueton Leikitäänkö? ja tanssahtelivat sen tahtiin yhdessä. Mummo hengästyivät menosta ja istahti laulun ja leikin jälkeen tuoliin kysyen Miirulta vieläkö tämä jaksaisi katsella kuvia.

Miiru näkikin ihanan Kissa Krumeluun kuvan. Sillä oli Miirun mielestä niin kaunis valkoinen turkki ja ihana vaaleanpunainen nauha kaulassa. Miirukin otti vaaleanpunaisen nauhan ja lauloi Eero Sipilän Kissa Krumeluu –laulun.

Yleisölle tuli näkyviin valokuva siilistä. Yleisössä joku lapsista henkäisi ”Siili!”. Myös Miiru muisti siilin ja sanoi sen näyttävän kiltiltä, mutta niin surulliselta. Kissat lauloivat yhdessä Eero Sipilän Tunteellisen siilin. Lähdin laulamaan väärin laulun alussa, mutta onneksi siitä selvittiin kuitenkin kunnialla eteenpäin. Muut laulut olivat sujuneet hyvin tähän asti.

Äkkiä Miiru näki kilipukin kuvan ja kysyi muistiko mummo sitä hassua kilipukkia, joka kulki karvahattu päässä kesällä. Mummohan muisti ja lauloi Eero Sipilän Kilipukki –laulun. Laulun aikana hän pisti karvahatun päähänsä.

Kun mummo palasi katsomaan kuvia, hän näki kuvan kissakaksosista, joiden nimet olivat Ville ja Valle. Valle kävi joka päivä mummolla kylässä herkkujen toivossa. Kissat lauloivat Eero Sipilän laulun Ville ja Valle ja leikkivät myös siihen kuuluvan käsileikin.

Lopulta pikkukissojen piti lähteä nukkumaan, mutta Miirupa ei halunnutkaan, vaan ryhtyi mököttämään ja naukumaan vastaan. Gioacchino Rossinin Kissadueton aikana riideltiin kovasti naukuen, mutta lopulta päästiin sopuun ja Miiru suostui lähtemään nukkumaan.

Mummo haistoi laulun loputtua hiiren hajun ja kissat lähtivät etsimään hajun aiheuttajaa. Hiiri juoksi ovesta ulos kissat perässään ja konsertti päättyi. Kissat ja hiiri tulivat vielä kumartamaan käsi kädessä.

6.2 Arviointi

Rossinin duetto kahdelle kissalle oli konsertin kappaleista eniten keskeneräinen ja siinä unohdin yhden lähdön, mutta Miiru-Leea oli onneksi tilanteen tasalla ja jatkoi normaalisti. Toisessa kohtaa myöhästyin, mutta Leea jälleen pelasti tilanteen. Hienoa, kun oli niin ammattitaitoisia kavereita!

Kaiken kaikkiaan konsertti onnistui mielestäni hyvin ja olisi mielekästä esittää sitä enemmänkin. Se sopii erittäin hyvin alle kouluikäisille lapsille laulujen aihepiirin, juonellisuuden ja pituuden puolesta.

Emelia 4,5v oli katsomassa konserttia. Hänelle esitettiin kysymyksiä konsertista, mutta ikävä kyllä vasta viikon kuluttua, jolloin paljon konsertista oli jo ehtinyt unohtua. Ensimmäisenä kysyttiin mitä hän muisti konsertista. Hän vastasi: ”Ne lauloi hyvin. Yksi kissoista lauleli, kun olimme riisumassa. Yksi kissoista meni pianon alle piiloon. Hiiri lähti kissoja karkuun ettei ne syö sitä. Ei ne olleet oikeita, ne oli vaan pukeutuneita.” Seuraavaksi kysyttiin mistä laulusta Emelia piti eniten ja miksi, mutta hän ei tiennyt mikä niistä oli kivoin. Konsertin kuvia hän ei muistanut lainkaan. Kysymykseen miten kissat lauloivat ja piditkö siitä, hän vastasi: ”Pidin kissojen lauluista. Ne lauloivat hupsusti.”

7 POHDINTA

Yhden lastenkonsertin tekeminen alusta loppuun asti ei tietenkään tee minusta muusikkoa, mutta omien ennakko-oletusten, asenteiden, käsitysten ja ajatusten muutos on ollut käynnissä koko projektin ajan. Itseasiassa se on alkanut jo ennen koko projektia, koska ajatus tästä näkökulmasta ylipäänsä tuli mieleeni. Pienin askelin olen kulkenut eteenpäin kohti muusikkoutta. Vieläkin sisälläni on tiukassa ajatus tai käsitys siitä, että en ole riittävän taitava ja lahjakas muusikoksi. Vähitellen ajatuksiani on vallannut kuitenkin ajatus siitä, että riitän tällaisenaikin: en ole Karita Mattila tai Viktoria Mullova, eikä minun tarvitsekaan olla. Avustan nuoriso-orkesteria tarvittaessa viulussa tai alttoviulussa, laulan oopperakuorossa, säestän juhlissa, opetan lapsille musiikin alkeita musiikkileikkikoulussa, sovitan lasten taidoille sopiviksi soitettaviksi lastenlauluja ja lähdän mielelläni pieniin yhtyeisiin soittaen tai laulaen. Laulan toki solistinakin koulun järjestämässä konserteissa ja tilaisuuksissa, oopperaprojektissa, oopperaensemblissa sekä yksityispuolella pyydettyäessä. Voisin kuvata

itseäni käyttömuusikoksi ruohonjuuritasolla; taso ei päättä huimaa, mutta koen kuitenkin itseni tarpeelliseksi näissä tilanteissa.

Oman työni näkökulmaa ajatellen tämän taiteellis-toiminnallisen opinnäytetyön molemmat puolet olivat mielestäni tarpeellisia.

Konserttiosuus oli muusikkoutta käytännössä, musiikin tekemistä. Se oli opettavaista ja monipuolisesti ammattitaitoa kehittävää: konsertin valmistamisen vaatima prosessi ja kokonaisuus, eri työvaiheet, oma harjoittelu ja esiintyminen solistina. Samoin vastuu konsertista oli kokonaisuudessaan minulla, niin pienet kuin isotkin tehtävät oli hoidettava itse. Kirjallinen osuus perustui omaan haluuni kehittää ja laajentaa ammattitaitoa sekä muuttaa asennettani muusikkoutta ajatellen. Omien ennako-oletusten, tietojen, uskomusten ja tuntemusten muuttaminen, eli merkitysskeemojen ja –perspektiivien kyseenalaistaminen on ollut kriittistä reflektiota käytännössä.

Kirjallisen työn vaatima ajattelu ja pohdinta on auttanut turhan painolastin ja henkisten esteiden karistamista ja antanut uskallusta uutta kohti. Kirjallinen osuus on tarvinnut pohjakseen käytännön konserttiprosessin kokonaisuudessaan. Koen myös, että pelkän konsertin tekeminen ei olisi vienyt omaa asennoitumistani ainakaan näin syvästi eteenpäin. Lapsille sävellettyä tai heille sopivaa taidemusiikkia löytyy, joten haluaisin jatkossakin olla mukana niihin liittyvissä tilaisuuksissa tai tapahtumissa. Koen ne itseni kohdalla monenlaisen ammattitaidon ja –tiedon yhdistäjänä ja erittäin mielekkäänä muusikkouden toteuttamisen muotona. Halua tai paloa muusikoksi siis löytyy.

Tulevaisuuden haaveisiini kuului myös lauluopintojen jatkaminen sekä muusikkouden että opettajuuden kehittämiseksi. Pääsin opiskelemaan laulunopettajaksi, joten jatkan matkaani kohti muusikkoutta opettamisen rinnalla.

LÄHTEET

Burrows, J. 2007. Klassinen musiikki. Helsinki: Werner Söderström Osakeyhtiö.

Hongisto-Åberg, M., Lindeberg-Piiroinen, A. & Mäkinen, L. 1993. Musiikki varhaiskasvatuksessa käsikirja. Tampere: Fazer Musiikki.

Kielitoimiston sanakirja L-R. 2006. Kotimaisten kielten tutkimuskeskus. Julkaisuja 140. Helsinki: Kotimaisten kielten tutkimuskeskus.

Kurkela, K. 1997. Mielen maisemat ja musiikki. 3. painos. Helsinki: Sibelius-Akatemia.

Laurila, L. 1968. Musiikkisanasto. 3. painos. Helsinki: Musiikki Fazer.

Mali, T. 2004. Pianon sisältä. Kokemuksia George Crumbin pianomusiikin soittamisesta. Taiteellisen tohtorintutkimuksen kirjallinen työ. Helsinki: Sibelius-Akatemia

McPherson, G.E. 2005. From child to musician: skill development during the beginning stages of learning an instrument. *Psychology of Music*, vol 33, no. 1, 5-35

Mezirow, J. & al. 1996. Uudistava oppiminen, kriittinen reflektio aikuiskoulutuksessa. 2. painos. Helsinki: Helsingin yliopiston Lahden tutkimuskeskus.

Mäkitalo, P. 2009. Luentosarja Varhaisiän musiikkikasvatus, ainedidaktiikka 3. Lahden ammattikorkeakoulu.

Nurmi, T. 1999. Suomen kielen sanakirja ulkomaalaisille. Jyväskylä: Gummerus

Palas, R. 2002. Taidemusiikki tutuksi. Helsinki: Otava.

Sloboda, J. A., Davidson, J. W., Howe, M. J. A & Moore, D. C. 1996. The role of practice in the development of performing musicians. *British Journal of Psychology*, 87, 287-309.

Valpola, V. 2000. Suuri sivistyssanakirja. Juva: Werner Söderström Osakeyhtiö.

LIITTEET

KISSAMUORIN TARINOITA



Kissamuorin tarinoita on juonellinen lastenkonsertti, joka muodostuu lapsille sävelletystä taidemusiikista.

Oskar Merikannon vuosisadan vaihteessa säveltämät laulut kertovat tarinaa vanhoista ajoista, Eero Sipilän 1970-luvulla säveltämät laulut Kirsi Kunnaksen Tiitiäisen satupuun runoihin taas uudemmista ajoista. Onpa mukana Rossinin Kissaduettokin.

Esiitys sopii 3-7 -vuotiaille lapsille. Kesto on noin 20 minuuttia.

Esiintyjinä Lahden ammattikorkeakoulun musiikkipedagogiikkaopiskelijat

- Leea Lahtela, laulu
- LTO Minna Teräväinen, laulu
- Maria Tuutti, piano

Konsertin hinta on xxx €/esiintyjä+matkakulut.

Tilaukset ja lisätiedot:

Minna Teräväinen 050 313 8393

teravainen.minna@luukku.com

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
MUSIIKIN ALA
VARHAISIÄN MUSIIKKI-KASVATUKSEN
LINJA

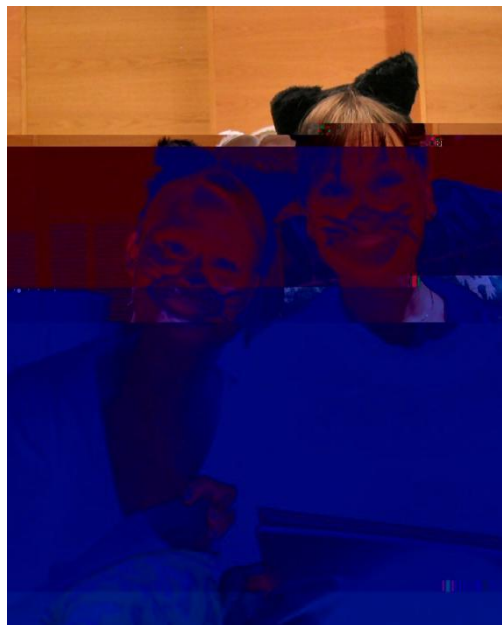
Lastenkonsertti

Kissamuorin tarinoita

Torstaina 18.3.2010 klo 18.30

Musiikin alan kamarimusiikkisalissa

(Svinhufvudinkatu 6 F-G)



Oskar Merikanto: Laula tyttö

sov. Milla Pohjola

Minna

Oskar Merikanto: Tipu, tipu kuulepas

Leea

Oskar Merikanto: Paimentyttö

Minna

Oskar Merikanto: Leikitäänkö?

transkriptio Milla Pohjola

Minna ja Leea

Eero Sipilä: Kissa Krumeluu

sov. Milla Pohjola

Leea

Eero Sipilä: Tunteellinen siili

sov. Milla Pohjola

Minna ja Leea

Eero Sipilä: Kilipukki

sov. Milla Pohjola

Minna

Eero Sipilä: Ville ja Valle

sov. Milla Pohjola

Minna ja Leea

Gioacchino Rossini: Kissaduetto

Minna ja Leea

Minna Teräväinen, sopraano

Leea Lahtela, sopraano

Maria Tuutti, piano

Tiina Kivijärvi, viulu

Annika Asplund, viulu

Mari Korkka, alttoviulu

Elsa Polvinen, sello

Milla Pohjola, huilu, rytmisoittimet, sovitus

